

PETYCJA

w sprawie konieczności nowelizacji ustawy – Prawo restrukturyzacyjne (projekt UD260)

Adresat: Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa

PETYCJA

Na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wnoszę petycję o podjęcie prac legislacyjnych nad zmianą ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, w szczególności w zakresie rozwiązań przewidzianych w rządowym projekcie UD260.

Wnoszę o wprowadzenie zmian, które:

1. **uniemożliwią wspólnikom spółki blokowanie układu restrukturyzacyjnego**, jeżeli większość wierzycieli – w tym wierzyciele zabezpieczeni hipotecznie – głosuje za jego przyjęciem;
2. **wprowadzą obowiązek tworzenia odrębnej klasy wspólników**, niezależnie od posiadanych przez nich zabezpieczeń;
3. **wprowadzą zakaz naliczania odsetek od pożyczek wspólników w okresie niewypłacalności lub zagrożenia niewypłacalnością**;
4. **wprowadzą zakaz ustanawiania zabezpieczeń rzeczowych (np. hipotek) na rzecz wspólników w okresie niewypłacalności**;
5. **dostosują polskie prawo do standardów dyrektywy 2019/1023**, w szczególności w zakresie mechanizmu *cross-class cram-down*.

Uzasadnienie

1. Niezgodność projektu UD260 z celem dyrektywy 2019/1023

Dyrektywa restrukturyzacyjna UE wskazuje, że celem postępowań jest umożliwienie przedsiębiorcy odzyskania płynności, a nie jedynie odsunięcie upadłości. Projekt UD260 przewiduje jednak rozwiązania, które mogą prowadzić do blokowania układów przez wspólników, nawet gdy:

- banki zabezpieczone hipotecznie głosują „za”,
- większość wierzycieli popiera układ,
- układ daje realną szansę na odzyskanie płynności w ciągu 2 lat.

Takie rozwiązanie stoi w sprzeczności z art. 11 dyrektywy, który dopuszcza zatwierdzenie układu mimo sprzeciwu jednej klasy wierzycieli, jeśli układ jest korzystniejszy niż upadłość.

2. Brak obligatoryjnej klasy wspólników

W wielu państwach UE (Niemcy, Holandia, Francja, Hiszpania) wspólnicy stanowią odrębną klasę, zaspokajaną w ostatniej kolejności. W Polsce projekt UD260 nie przewiduje takiego obowiązku, co prowadzi do:

- uprzywilejowania wspólników kosztem wierzycieli,
- możliwości blokowania układów przez osoby, które odpowiadają za sposób finansowania spółki.

3. Odsetki od pożyczek wspólników i ustanawianie zabezpieczeń w okresie niewypłacalności

Brak zakazu naliczania odsetek od pożyczek wspólników w okresie niewypłacalności prowadzi do:

- sztucznego powiększania zadłużenia,
- pogłębiania kryzysu finansowego,
- obciążania spółki kosztami, które nie mają ekonomicznego uzasadnienia.

W Niemczech (InsO § 39), Holandii (WHOA) i Francji takie odsetki nie są zaspokajane przed wierzycielami finansowymi.

4. Interes przedsiębiorców i wierzycieli

Wierzyciele – w tym banki – często są zainteresowani kontynuacją współpracy z przedsiębiorcą. Blokowanie układów przez wspólników działa przeciwko interesowi:

- przedsiębiorców,
- wierzycieli,
- pracowników,
- gospodarki.

Wniosek końcowy

Wnoszę o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do nowelizacji ustawy – Prawo restrukturyzacyjne w sposób zapewniający:

- zgodność z dyrektywą 2019/1023,
- ochronę wierzycieli,
- ograniczenie nadużyć ze strony wspólników,
- zwiększenie skuteczności restrukturyzacji pozasądowych.

UZASADNIENIE EKSPERCKIE

1. Standardy europejskie i dyrektywa 2019/1023

Dyrektywa 2019/1023 (art. 11) przewiduje możliwość zatwierdzenia układu mimo sprzeciwu jednej klasy wierzycieli, jeśli układ jest korzystniejszy niż upadłość. Projekt UD260 nie wykorzystuje tego mechanizmu wobec współników, co prowadzi do ich nadmiernego uprzywilejowania.

Literatura:

- Eidenmüller, H., *Restructuring Law in Europe*, Oxford 2020.
- Madaus, S., *The EU Preventive Restructuring Framework*, European Business Law Review 2021.
- Witosz, A., *Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*, Warszawa 2023.

Orzecznictwo UE i państw członkowskich:

- Wyrok TSUE z 7.04.2022 r., C-237/20 – o konieczności ochrony interesu ogółu wierzycieli.
- BGH (Niemcy), IX ZR 199/14 – pożyczki współników traktowane jako kapitał własny.
- Hof Amsterdam (Holandia), 15.02.2022 – współnicy nie mogą blokować WHOA, jeśli układ jest korzystniejszy niż likwidacja.

2. Wspólnicy jako grupa o odmiennym interesie ekonomicznym

Wspólnicy nie są wierzycielami w klasycznym znaczeniu – ich interes jest właścicielski, a nie wierzycielski. Dlatego w Niemczech, Holandii, Francji i Hiszpanii stanowią **odrębną klasę**, zaspokajaną po wszystkich wierzycielach.

Brak takiej klasy w Polsce prowadzi do:

- konfliktu interesów,
- blokowania układów,
- nadużyć właścicielskich.

3. Odsetki od pożyczek współników i zabezpieczenia w okresie niewypłacalności

W literaturze i orzecznictwie europejskim uznaje się, że:

- pożyczki współników udzielone w okresie kryzysu są **substytutem kapitału własnego**,

- odsetki od takich pożyczek **nie powinny obciążać spółki**,
- zabezpieczenia ustanowione w okresie niewypłacalności są **nieważne lub podlegają unieważnieniu**.

Literatura:

- Paulus, C., *Shareholder Loans in Insolvency*, Berlin 2019.
- McCormack, G., *Corporate Rescue Law*, London 2021.

TABELA PORÓWNAWCZA – PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

Państwo	Klasa wspólników	Odsetki od pożyczek wspólników	Zabezpieczenia wspólników	Cram-down
Polska (projekt UD260)	brak obowiązku	brak zakazu	brak zakazu	ograniczony
Niemcy (StaRUG/InsO)	obowiązkowa	zakazane	nieważne w kryzysie	pełny
Holandia (WHOA)	obowiązkowa	zakazane	nieważne	pełny
Francja	obowiązkowa	zakazane	ograniczone	pełny
Hiszpania	obowiązkowa	zakazane	ograniczone	pełny

Wniosek końcowy

Wnoszę o podjęcie inicjatywy ustawodawczej Senatu RP w celu dostosowania polskiego prawa restrukturyzacyjnego do standardów europejskich i ograniczenia nadużyć właścicielskich.